

Professor i historie i Kiel Alexander Scharff har i udvidet form publiceret et foredrag, som han har holdt i flere afdelinger af det slesvig-holstenske universitetsselskab: »*Schleswig-Holstein in der europäischen und nordischen Geschichte*» (1955. Verlag Ferdinand Hirt in Kiel. Pris 3,40 DM). Det lille skrift er på 60 sider, hvoraf 20 udgøres af »Vergleichende Zeittafeln« samt litteraturhenvi-ninger. Formålet med skriftet, der hos læserne forudsætter kendskab til hertugdømmernes historie, er givet i titlen. Der er mange træffende og gode bemærkninger om de forskellige indflydelser, der gennem århundrederne har formet hertugdømmernes politiske, økonomiske og kulturelle historie, og som unægtelig har bidraget til denne histories »Vielgestaltigkeit«. Der er nok adskillige enkelt-heder, som danske historikere ser anderledes på, men professor Scharffs stræben efter en objektiv og billig vurdering bør meget påskønnes. Størst utilfredshed vil man fra dansk side vel føle ved, at han i tidstabellerne lader »Schleswig-Holstein« optræde som enhed i den ældre middelalder, skønt han samvittighedsfuldt i teksten betoner det urigtige heri.

H. H-t.

De baltiske lande var i det 17. århundrede vigtige kornproducenter, og kendskab til produktionsforholdene her vil kunne kaste lys over kornhandelen i Nord- og Vesteuropa og dens prisforhold. I Dr. Arnold Sooms bog »*Der Herrenhof in Estland im 17. Jahrhundert*» (Lund. 1954) gøres der særdeles grundigt rede for, hvordan de estniske godser arbejdede, og hvorfor de var i stand til at levere meget billigt og holdbart korn til det europæiske marked. Forfatteren, en estnisk emigrant der arbejder i Stockholm, har i det svenske rigsarkiv og i kammerarkivets papirer fra reduktionen fundet et rigt og mangesidigt materiale, der gør det muligt at følge det årlige arbejde på et estnisk gods fra uge til uge i alle detaljer og at se den almindelige tekniske, økonomiske og sociale udvikling. Der foregik kun en meget ringe landbrugsteknisk udvikling, overvejende på den svenske højadels godser, i løbet af århundredet, men på grund af den stigende efterspørgsel efter korn foretog godsejerne en enorm udvidelse af det dyrkede areal, både ved øgelse af de oprindelige hovedgårdes tilliggende og ved til disse at knytte »beigüter«, det vil sige nye ladegårde, der fik deres jord dels ved hensynsløs inddragelse af bondejord, dels ved nyopdyrkning af mindre værdifulde arealer, der fx. havde ligget hen til græsning, eller af skovene, for hvilke udviklingen blev katastrofal, så der indtrådte træmangel. Forf. beregner forsigtigt, men med et stort usikkerhedsmoment, som han selv er